

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ МВС
[07.12.2009 № 515](#)
(у редакції наказу
Міністерства
внутрішніх справ України
від 22 травня 2020 року [№ 408](#))

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
22 січня 2010 р.
за № 74/17369

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок приймання іспитів для отримання права керування транспортними засобами та видачі посвідчень водія

I. Загальні положення

1. Ця Інструкція встановлює порядок приймання іспитів для отримання особами права керування транспортними засобами, оформлення, видачі, обміну, повернення, зберігання, анулювання та знищення національного посвідчення водія України на право керування транспортними засобами відповідної категорії (далі - посвідчення водія) територіальними сервісними центрами МВС (далі - ТСЦ МВС).
2. Приймання іспитів для отримання права керування транспортними засобами, оформлення, видача, обмін, повернення, зберігання, анулювання та знищення посвідчення водія здійснюються в ТСЦ МВС незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування особи.
3. Для отримання послуги з видачі, обміну, повернення посвідчення водія в ТСЦ МВС особи реєструються в електронній черзі з використанням сервісу "Електронна черга" (за наявності).
4. До складання теоретичного і практичного іспитів для отримання права керування транспортними засобами допускається особа: яка досягла віку, визначеного законодавством на право керування транспортними засобами відповідної категорії; пройшла медичний огляд у порядку, установленому законодавством; пройшла підготовку або перепідготовку відповідно до встановлених планів і програм у закладі з підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації водіїв (далі - заклад); подала в повному обсязі та з достовірними відомостями до ТСЦ МВС документи, зазначені в пункті 9 цього розділу.

Право на керування транспортними засобами надається особі, до якої не застосовано адміністративне стягнення чи кримінальне покарання у виді позбавлення права на керування транспортними засобами чи якій не встановлено тимчасове обмеження у праві на керування транспортними засобами.

5. Посвідчення водія на право керування транспортними засобами категорій A1, A, B1, B, C1, C, D1 і D видаються особам, які склали в ТСЦ МВС теоретичний і практичний іспити, категорій BE, C1E, CE, D1E і DE - практичний, на право керування трамваем або тролейбусом - теоретичний іспити.

6. Проходження медичного огляду підтверджується дійсною на дату подання до ТСЦ МВС медичною довідкою встановленого зразка (далі - медична довідка).

7. У разі подання особою до ТСЦ МВС медичної довідки, якою її визнано непридатною до керування транспортним засобом категорії, яка була відкрита раніше, що підтверджується наявністю в такій медичній довідці запису "непридатний" навпроти відповідної категорії транспортного засобу у графі "Відмітка про придатність", особі видається нове посвідчення водія без зазначення тої категорії транспортного засобу, щодо якої особу визнано непридатною до керування.

В Єдиному державному реєстрі МВС (далі - ЄДР МВС) робиться запис про те, що категорію виключено з посвідчення водія на підставі медичної довідки (із зазначенням її серії та номера).

Відновлення особою виключеної(их) категорії(й) транспортного засобу з посвідчення водія здійснюється за умови подання такою особою медичної довідки із записом "придатний" навпроти відповідної категорії транспортного засобу у графі "Відмітка про придатність".

8. Документами, що засвідчують підготовку і перепідготовку водіїв транспортних засобів, є:

свідоцтво про закінчення закладу з підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації водіїв (далі - свідоцтво) установленної законодавством форми, інформація про яке внесена закладом до ЄДР МВС;

документи про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка за професіями "Водій автотранспортних засобів", "Водій мототранспортних засобів", "Водій трамвая", "Водій тролейбуса" (диплом кваліфікованого робітника, свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації), видані закладом, що має ліцензію на провадження освітньої діяльності у

сфері професійної (професійно-технічної) освіти (далі - документ про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка).

Якщо особа з будь-яких причин не склала іспити у ТСЦ МВС, виданий документ, що засвідчує підготовку і перепідготовку водіїв транспортних засобів, вважається дійсним для складання іспитів протягом двох років з дня закінчення закладу.

9. Для складання іспитів та отримання, обміну або повернення посвідчення водія особа подає до ТСЦ МВС:

1) паспорт громадянина України або тимчасове посвідчення громадянина України, посвідку на постійне проживання, посвідку на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист (далі - документ, що посвідчує особу);

2) копію довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (у разі його відсутності у відповідних базах даних МВС) (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку в паспорті);

3) дійсну на дату подання документів медичну довідку, що підтверджує допущення водія до керування транспортними засобами відповідних категорій;

4) наявне посвідчення водія (у разі отримання права на керування транспортними засобами іншої категорії або його обміну);

5) свідоцтво (у разі його видачі до 19 жовтня 2019 року) або документ про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка;

6) документ, що підтверджує зміну персональних даних особи (за потреби).

Одночасне подання особою документів до кількох ТСЦ МВС не допускається.

10. Уповноважений працівник ТСЦ МВС перевіряє подані особою документи за ЄДР МВС, Єдиним державним демографічним реєстром, базами даних та державними реєстрами щодо осіб, які перебувають у розшуку, а також осіб, позбавлених права на керування транспортними засобами або тимчасово обмежених у цьому праві.

Факт видачі свідоцтва перевіряється за ЄДР МВС, а документа про професійну (професійно-технічну) освіту державного зразка за Єдиною державною електронною базою з питань освіти.

11. Після перевірки поданих документів уповноважений працівник ТСЦ МВС за допомогою програмних засобів ЄДР МВС друкує та надає особі заяву про видачу, обмін або повернення посвідчення водія згідно з формою, наведеною в додатку 1 до цієї Інструкції (далі - заява).

У разі необхідності складання іспитів уповноважений працівник ТСЦ МВС видає особі екзаменаційний лист згідно з формою, наведеною в додатку 2 до цієї Інструкції.

Під час оформлення заяви особа дає письмову згоду на обробку її персональних даних.

Результат перевірки поданих документів відображається в заяві та засвідчується підписом уповноваженого працівника ТСЦ МВС, який проводив таку перевірку, після чого особі повертаються подані оригінали документів.

12. У разі звернення представника закладу щодо складання теоретичного іспиту групою осіб, які проходили навчання в цьому закладі, представник закладу подає копії документів цих осіб, визначених пунктом 9 цього розділу, до ТСЦ МВС за місцезнаходженням закладу.

Уповноважений працівник ТСЦ МВС повідомляє представнику такого закладу дату і час проведення іспитів.

Особи в день, на який призначено іспити, до початку їх складання пред'являють уповноваженому працівнику ТСЦ МВС оригінали документів для перевірки відповідності їх копій у порядку, визначеному пунктом 10 цього розділу.

Після перевірки відповідності поданих документів уповноважений працівник ТСЦ МВС здійснює видачу заяв та екзаменаційних листів у порядку, визначеному пунктом 11 цього розділу.

13. Під час складання теоретичного і практичного іспитів використовуються технічні засоби контролю (у тому числі фото- та відеофіксації) процесу складання іспиту.

14. Обмін посвідчення водія або отримання його після втрати чи викрадення здійснюється також із застосуванням засобів електронного кабінету водія функціональної підсистеми Єдиного державного реєстру єдиної інформаційної системи МВС (далі - електронний кабінет водія) або через

Єдиний державний портал адміністративних послуг відповідно до [пункту 29-1](#) Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 травня 1993 року № 340 (далі - Положення).

15. Для обміну посвідчення водія або отримання його після втрати чи викрадення особа подає через електронний кабінет водія заяву про обмін або отримання посвідчення водія замість втраченого або викраденого згідно з формою, наведеною в додатку 3 до цієї Інструкції.

До заяви особа додає електронні копії документа, що підтверджує зміну персональних даних особи (за потреби), та дійсну на дату подання заяви медичну довідку, що підтверджує допущення водія до керування транспортними засобами відповідних категорій. Оформлення заяви завершується накладанням кваліфікованого електронного підпису особи відповідно до Законів України ["Про електронні довірчі послуги"](#) та ["Про електронні документи та електронний документообіг"](#).

16. Для приймання та опрацювання заяви, сформованої із застосуванням засобів електронного кабінету водія, та оформлення видачі посвідчення водія на право керування транспортним засобом керівник ТСЦ МВС визначає уповноважену особу ТСЦ МВС.

17. Відомості про осіб, які складали іспити, результати іспитів, а також про видані, обміняні, втрачені, викрадені та анульовані посвідчення водія вносяться до ЄДР МВС.

II. Порядок приймання теоретичного іспиту для отримання права керування транспортними засобами

1. Теоретичний іспит для отримання права керування транспортними засобами (далі - теоретичний іспит) приймається уповноваженими працівниками ТСЦ МВС, на яких згідно з посадовими обов'язками покладено функції з прийняття іспитів для отримання права керування транспортними засобами (далі - екзаменатор).

2. Персональний склад екзаменаторів ТСЦ МВС визначається наказом регіонального сервісного центру МВС (далі - РСЦ МВС).

3. Теоретичний іспит особа складає у спеціально обладнаному приміщенні ТСЦ МВС.

Екзаменатор може приймати теоретичний іспит одночасно в кількох осіб, кількість яких залежить від матеріально-технічних можливостей ТСЦ МВС.

4. Під час проведення теоретичного іспиту присутність сторонніх осіб у приміщенні для тестування забороняється.

5. Екзаменаційні білети формуються з питань, затверджених ГСЦ МВС.

Екзаменаційний білет містить 20 питань. Кожне питання має від двох до п'яти варіантів відповідей, лише один з яких правильний.

6. Особі ставляться виключно питання, що відповідають категоріям транспортних засобів, право на керування якими вона претендує отримати.

У разі відкриття двох і більше категорій транспортних засобів теоретичний іспит складається за екзаменаційними білетами вищої категорії.

7. Перед початком складання теоретичного іспиту екзаменатор перевіряє справність технічних засобів контролю процесу складання іспиту, автоматизованого робочого місця та ознайомлює особу з оцінюванням результату іспиту.

Під час складання іспиту на екрані монітора автоматизованого робочого місця відображаються питання екзаменаційного білета, варіанти відповідей та час, що залишається до кінця іспиту.

8. Час проведення теоретичного іспиту становить 20 хвилин. Хронометраж часу здійснюється автоматично з моменту виведення на екран монітора автоматизованого робочого місця першого питання.

Після закінчення відведеного часу теоретичний іспит автоматично припиняється.

9. Результат теоретичного іспиту з інформацією "Іспит складено" або "Іспит не складено", питання, на які було вибрано неправильну відповідь, а також витрачений час відображаються на екрані монітора автоматизованого робочого місця.

10. Теоретичний іспит вважається нескладеним, якщо особа:

припустилася трьох помилок;

не надала відповіді на питання у відведений для складання теоретичного іспиту час;

під час відповіді на питання користувалася додатковими електронними приладами, навчальною літературою, засобами зв'язку, пристроями зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, а також окремими елементами, які можуть бути складовими частинами відповідних

технічних засобів чи пристроїв, друкованими або рукописними матеріалами, іншими засобами, предметами, приладами (крім виробів медичного призначення), а також підказками інших осіб. У цьому випадку екзаменатор припиняє іспит, про що інформує особу.

11. Результат складання теоретичного іспиту фіксується в екзаменаційному листі, підписується екзаменатором та вноситься до ЄДР МВС.

Результат успішно складеного теоретичного іспиту дійсний протягом трьох місяців.

12. Особа, яка не склала теоретичний іспит, до практичного іспиту не допускається.

Повторний теоретичний іспит призначається не раніше ніж через п'ять календарних днів, що обраховуються з наступного дня після іспиту.

13. У разі виникнення під час складання теоретичного іспиту технічних несправностей автоматизованого робочого місця результат такого іспиту анулюється. Особі пропонується складання теоретичного іспиту на іншому автоматизованому робочому місці або в інший час чи день.

III. Порядок приймання практичного іспиту для отримання права керування транспортними засобами

1. Практичний іспит з навичок керування транспортним засобом (далі - практичний іспит) складається в тому ж ТСЦ МВС, де було успішно складено теоретичний іспит.

2. Практичний іспит приймає екзаменатор, який має посвідчення водія тої категорії транспортних засобів, з якої приймає іспити.

Персональний склад екзаменаторів ТСЦ МВС визначається наказом РСЦ МВС.

3. Для допуску до складання практичного іспиту особа подає екзаменатору документ, що посвідчує особу, та екзаменаційний лист, в якому визначено вправи для перевірки підготовленості особи до керування транспортним засобом та типові помилки, які можуть бути допущені.

4. Перед початком складання практичного іспиту екзаменатор ознайомлює особу, яка складатиме практичний іспит, з порядком проведення іспиту.

5. Приймання практичного іспиту проводиться на транспортному засобі тої категорії, на керування транспортним засобом якої особа, що екзаменується, претендує отримати право.

Транспортні засоби (за винятком мотоциклів, мопедів та квадроциклів), на яких приймаються практичні іспити, повинні мати розпізнавальний знак "Учебний транспортний засіб" відповідно до вимог [підпункту "к"](#) пункту 30.3 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306 (далі - ПДР), та бути обладнані відповідно до вимог законодавства додатковими педалями зчеплення (крім транспортних засобів з автоматичною коробкою передач), гальмування, дзеркалом заднього виду для екзаменатора.

У разі проходження особою підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації водія в закладі на транспортному засобі з автоматичною коробкою передач складання практичного іспиту здійснюється на транспортному засобі з автоматичною коробкою передач.

6. Практичний іспит приймається на транспортному засобі ТСЦ МВС або закладу на вибір особи, що складає іспит.

Під час проведення практичного іспиту на транспортному засобі ТСЦ МВС екзаменатор перебуває у транспортному засобі поруч з особою, що екзаменується, контролює правильність виконання вправ та фіксує помилки в екзаменаційному листі.

У разі прийняття практичного іспиту на транспортному засобі закладу на сидінні, з якого здійснюється доступ до дублюючих механізмів керування гальмовою системою та трансмісією транспортного засобу, перебуває спеціаліст з навчання керуванню транспортними засобами такого закладу (далі - спеціаліст закладу). У цьому випадку екзаменатор розташовується таким чином, щоб мати можливість контролювати дії особи, що екзаменується, та спеціаліста закладу.

7. Приймання практичного іспиту проводиться у два етапи:

перший етап практичного іспиту - на майданчику для навчання з початкового керування;

другий етап практичного іспиту - в умовах дорожнього руху на визначених ТСЦ МВС маршрутах (за винятком перевірки навичок керування транспортними засобами категорій A1, A, B1).

8. До початку проведення практичного іспиту на майданчику для навчання з початкового керування транспортним засобом екзаменатор перевіряє:

наявність та цілісність елементів та технічних засобів організації дорожнього руху і відповідність їх установлення діючим вимогам;

транспортні засоби на відповідність вимогам до транспортних засобів, що використовуються для проведення практичних іспитів;

справність технічних засобів контролю процесу проведення практичних іспитів.

У разі встановлення екзаменатором під час перевірки невідповідності однієї або кількох умов, визначених абзацами другим-четвертим цього пункту, практичний іспит не проводиться.

9. Практичний іспит на майданчику для навчання з початкового керування проводиться за командою екзаменатора шляхом послідовного виконання вправ.

10. Час виконання вправи на майданчику для навчання з початкового керування вимірюється з моменту перетинання передніми колесами (переднім колесом) транспортного засобу лінії початку виконання вправи до моменту перетинання задніми колесами (заднім колесом) транспортного засобу (або його причепа згідно з умовами виконання вправи для состава транспортних засобів) лінії закінчення виконання вправи (або лінії "СТОП" відповідно до умов виконання вправи).

11. У разі отримання незадовільного результату під час складання першого етапу практичного іспиту екзаменатор роз'яснює особі допущені помилки, порядок і строки перескладання іспиту.

12. Особа, яка не склала перший етап практичного іспиту, до другого етапу практичного іспиту не допускається.

13. Для приймання практичного іспиту на вулично-дорожній мережі ТСЦ МВС визначає декілька маршрутів для перевірки навичок керування транспортними засобами відповідної категорії.

Довжина маршруту повинна врахувати елементи, що дають можливість перевірити навички керування транспортним засобом.

14. Під час розроблення маршрутів ураховуються категорії транспортних засобів, а також фактори, які забезпечують безпечне складання практичного іспиту (інтенсивність руху, середня швидкість та пропускна спроможність вулично-дорожньої мережі).

15. Маршрути оформляються у вигляді схеми розміром 210 × 294 мм (формат А4). Кожному маршруту присвоюється порядковий номер. На схемі маршруту повинні позначатися категорії транспортних засобів, на яких за цими маршрутами складаються практичні іспити, та відображатися:

- 1) початок та кінець маршруту, лінія маршруту;
- 2) технічні засоби регулювання дорожнього руху (дорожні знаки, дорожня розмітка, транспортні огороження, світлофори дорожні тощо);
- 3) залізничні переїзди (за наявності);
- 4) інші необхідні позначення.

Маршрути для приймання практичного іспиту затверджуються наказом РСЦ МВС та оприлюднюються на вебсайті ГСЦ МВС.

16. У разі наявності обставин, що перешкоджають подальшому руху за маршрутом (транспортний затор, дорожні роботи, дорожньо-транспортна пригода тощо), допускається відхилення від маршруту з подальшим поверненням на нього або екзаменатор приймає рішення про продовження іспиту за іншим маршрутом.

Вправи, у тому числі пов'язані із зміною напрямку руху за маршрутом, виконуються за чіткою командою екзаменатора.

19. Особа виконує всі вправи іспиту для отримання права на керування транспортним засобом відповідної категорії.

Під час проведення іспиту екзаменатору забороняється давати команди, виконання яких може призвести до вчинення порушення [ПДР](#) або створення аварійної ситуації.

Спеціалісту закладу забороняється втручатися в хід практичного іспиту, крім випадків, коли команди екзаменатора в разі їх виконання передбачають порушення [ПДР](#) або створення аварійної ситуації. У разі втручання спеціаліста закладу в перебіг практичного іспиту, крім випадків, визначених цим абзацом, проведення практичного іспиту зупиняється і починається заново.

20. Відмова особи, що екзаменується, виконати вправу іспиту (крім випадків, коли виконання команди екзаменатора призведе до порушення [ПДР](#) або створення аварійної ситуації) означає, що ця особа іспит не склала.

21. Екзаменатор після закінчення практичного іспиту на вулично-дорожній мережі та в разі незадовільного результату складання іспиту (на вимогу особи) при включених технічних засобах контролю процесу складання практичного іспиту роз'яснює допущені помилки, порядок і строки перескладання іспиту.

22. Тривалість практичного іспиту на майданчику для навчання з початкового керування повинна бути достатня для визначення вміння особи керувати транспортним засобом відповідної категорії безпечно для інших учасників дорожнього руху, але не менше 10 хвилин.

Тривалість практичного іспиту на вулично-дорожній мережі повинна складати не менше 20 хвилин.

Загальна тривалість практичного іспиту на майданчику для навчання з початкового керування та в умовах дорожнього руху не повинна перевищувати 60 хвилин.

23. Результат складання практичного іспиту екзаменатор фіксує в екзаменаційному листі, підписує та вносить до ЄДР МВС.

24. Особі для складання практичного іспиту надається три спроби.

Повторний практичний іспит призначається не раніше ніж через п'ять календарних днів, що обраховуються з наступного дня після іспиту.

Якщо особа не склала практичний іспит у третє, до наступного іспиту така особа допускається після проходження повторного курсу підготовки з практичного керування транспортним засобом у будь-якому закладі.

IV. Оскарження результатів складання іспитів

1. У разі незгоди особи з результатами іспиту(ів), який(і) вона складала, така особа протягом десяти робочих днів з дня його (їх) складання може подати до РСЦ МВС, у підпорядкуванні якого знаходиться ТСЦ МВС, де був складений іспит, скаргу в паперовій або електронній формі безпосередньо через вебсайт РСЦ МВС.

Скарга викладається в довільній формі з визначенням суті порушеного питання.

2. Скаргу на результати іспиту, що проведений ТСЦ МВС, розглядає комісія з розгляду скарг результатів складання іспиту(ів) РСЦ МВС (далі - комісія) у складі не менше п'яти осіб із числа працівників РСЦ МВС.

Персональний склад комісії затверджується наказом РСЦ МВС.

3. До складу комісії входять голова, його заступник, секретар та члени комісії.

4. Головує на засіданнях комісії голова.

Організацію діяльності комісії забезпечує секретар комісії.

5. У разі відсутності голови комісії (відпустка, відрядження, тимчасова непрацездатність) виконання його обов'язків (з правом голосу) покладається на його заступника.

6. Засідання комісії проводиться не пізніше трьох робочих днів з наступного дня після подачі скарги.

Дату і місце проведення засідання комісії визначає голова комісії (за його відсутності - заступник голови комісії).

7. Члени комісії скликаються на засідання комісії секретарем комісії за дорученням голови комісії (за його відсутності - заступника голови комісії).

8. Засідання комісії є правомочним у разі участі в ньому не менше двох третин загальної кількості її складу.

9. Засідання комісії проводиться у присутності особи, яка подала скаргу, екзаменатора, який проводив іспит, спеціаліста закладу (у разі його присутності в транспортному засобі, на якому було проведено практичний іспит).

10. Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях комісії, приймаються шляхом відкритого голосування на підставі наявних матеріалів та інформації.

У разі недостатності матеріалів або інформації для прийняття остаточного рішення комісія приймає рішення про запит додаткових матеріалів, інформації та перенесення розгляду скарги на наступне засідання комісії.

У разі якщо член комісії має конфлікт інтересів стосовно особи, яка подала скаргу, або особи, дії якої розглядаються на відповідному засіданні комісії, такий член комісії не бере участі в її засіданні.

11. Рішення комісії приймаються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів комісії (шляхом голосування). У разі рівного розподілу голосів право вирішального голосу має голос головуєчого на засіданні.

12. Рішення комісії оформлюються протоколом, який підписують усі члени комісії, присутні на засіданні комісії.

13. У разі якщо члени комісії мають заперечення щодо прийнятих рішень, окрема думка члена комісії та відповідні обґрунтування відображаються в протоколі або додаються до протоколу засідання комісії.

14. За результатами розгляду скарги комісія приймає одне з таких рішень:

про задоволення скарги та анулювання результату іспиту;

про відмову в задоволенні скарги та залишення незмінним результату іспиту.

15. У разі задоволення скарги та анулювання результату іспиту особа повторно складає теоретичний та/або практичний іспити. Повторне складання практичного іспиту до загальної кількості спроб, установленої в абзаці першому пункту 24 розділу III цієї Інструкції, не зараховується.

V. Оформлення та видача посвідчення водія

1. Оформлення та видача посвідчення водія здійснюються ТСЦ МВС, який прийняв документи для його оформлення (у тому числі для обміну, видачі нового замість втраченого або викраденого), з урахуванням цього Положення.

2. Оплата вартості послуги та/або бланкової продукції здійснюється особою після перевірки уповноваженим працівником ТСЦ МВС поданих документів та прийняття рішення щодо оформлення посвідчення водія або перед складанням іспитів (у разі необхідності їх складання).

3. Посвідчення водія видається особі безпосередньо під підпис у заяві після пред'явлення нею документа, що її посвідчує.

4. За наявності в поданій медичній довідці інформації про обмеження, за яких дозволяється керувати транспортними засобами, відомості про ці обмеження зазначаються у графі 12 посвідчення водія у вигляді кодових піктограм. Указана в медичній довідці група крові особи зазначається у графі "Особливі відмітки" посвідчення водія.

5. Посвідчення водія на право керування транспортними засобами, обладнаними спеціальними засобами ручного керування, видається за наявності відповідного висновку медико-соціальної експертної комісії закладів охорони здоров'я.

6. Якщо документи, які необхідно подати до ТСЦ МВС для отримання та/або обміну посвідчення водія, були видані компетентними органами іноземної держави та складені іноземною мовою, вони мають бути перекладені на державну мову та засвідчені в установленому законодавством порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

7. У разі коли за отриманням посвідчення водія звертається особа, позбавлена в установленому порядку права на керування транспортними засобами, після оформлення посвідчення водія уповноважений працівник ТСЦ МВС викликає поліцейських для його вилучення. У такому разі оформлене посвідчення водія вважається виданим, але особа його не отримує.

8. В оформленні та видачі посвідчення водія відмовляється:

якщо особа не досягла встановленого віку, необхідного для оформлення та видачі посвідчення водія;

у разі не подання (або подання не в повному обсязі) документів, визначених пунктом 9 розділу I цієї Інструкції;

у разі подання документів з ознаками підробки;

у разі виявлення в документах, необхідних для оформлення та видачі посвідчення водія, недостовірних відомостей;

якщо в ЄДР МВС відсутні відомості щодо видачі особі свідоцтва;

якщо в поданих особою документах або Єдиному державному демографічному реєстрі відсутні відомості щодо реєстрації місця її проживання;

якщо особу не зареєстровано закладом у ЄДР МВС до початку занять;

якщо щодо особи встановлено тимчасове обмеження у праві на керування транспортними засобами;

якщо особа перебуває в розшуку (про виявлення таких осіб працівники територіального сервісного центру МВС негайно інформують Національну поліцію України);

невнесення плати за послугу та/або бланкову продукцію або її внесення не в повному обсязі.

9. Особа має право повторно звернутися до ТСЦ МВС у разі зміни або усунення обставин, визначених у пункті 8 цього розділу, у зв'язку з якими було відмовлено в оформленні та видачі посвідчення водія.

10. Якщо особа не отримала посвідчення водія протягом шести місяців з дня його оформлення, уповноважений працівник ТСЦ МВС у письмовій формі попереджає особу про знищення посвідчення водія в разі його неотримання протягом року з дня його оформлення.

Посвідчення водія знищується в разі неотримання його особою протягом року в порядку, визначеному розділом XIV цієї Інструкції. При цьому видача нового посвідчення водія здійснюється на загальних підставах, з дотриманням вимог цієї Інструкції та в установленому законодавством порядку.

VI. Видача посвідчення водія вперше

1. Посвідчення водія вперше видається на право керування транспортним засобом категорій A1, A, B1, B, C1, C, T або декількох з них одночасно.
2. Для отримання посвідчення водія вперше особа подає до ТСЦ МВС документи, визначені підпунктами 1 - 3, 5 пункту 9 розділу I цієї Інструкції.
3. Видача посвідчення водія вперше здійснюється після успішного складання в ТСЦ МВС теоретичного і практичного іспитів.

VII. Видача посвідчення водія з отриманням права на керування транспортними засобами іншої та нижчої категорії

1. Для отримання посвідчення водія з правом на керування транспортним засобом іншої категорії особа, крім документів, визначених пунктом 9 розділу I цієї Інструкції, подає до ТСЦ МВС:

документи, що підтверджують навички керування транспортним засобом протягом останніх 12 місяців (у разі відкриття нижчої категорії транспортних засобів);

документи, що підтверджують навички керування транспортними засобами більше одного (трьох) року (років) протягом останнього часу з максимально допустимою перервою не більше трьох місяців на дату подання документів до ТСЦ МВС (за потреби у разі відкриття іншої категорії транспортних засобів).

2. Керування транспортним засобом підтверджується:

для осіб, що працюють водіями, - завіреною належним чином копією наказу (розпорядження) про призначення особи на посаду або трудового договору (контракту) або витягом з трудової книжки та довідкою з місця роботи із зазначенням дати закріплення за особою транспортного засобу, його марки, моделі і номерного знака. Витяг з трудової книжки або довідка з місця роботи засвідчується підписом посадової особи підприємства. У разі ліквідації підприємства витяг з трудової книжки засвідчується в установленому порядку;

для осіб, які керують власним транспортним засобом, - реєстраційними документами на такий транспортний засіб;

для осіб, які керують транспортними засобами, що не є їх власністю, - реєстраційними документами на такий транспортний засіб та документами, що надають право на користування ним, засвідченими в установленому порядку (довіреність або договори, угоди).

Для підтвердження навичок керування транспортним засобом особа може подати також документи, що підтверджують право власності на транспортний засіб іншого з подружжя, разом з документом про шлюб, документи, що підтверджують позику, оренду, лізинг, або тимчасовий реєстраційний талон на керування транспортним засобом.

3. Право на керування транспортними засобами категорій BE, C1E, CE, D1E і DE надається особам, які мають посвідчення водія категорії B, C1, C, D1 і D відповідно або кількох з них та навички керування транспортними засобами категорії B, C1, C, D1, D відповідно (однією або кількома з наявних) більше одного року протягом останнього часу, пройшли перепідготовку за встановленими програмами та склали в ТСЦ МВС практичний іспит з навичок керування составом транспортних засобів.

Право на керування транспортними засобами категорії D1 надається особам, які мають посвідчення водія категорії B, C1, C або кількох з них та навички керування транспортними засобами відповідної категорії більше трьох років протягом останнього часу, пройшли перепідготовку за встановленими програмами та склали в ТСЦ МВС теоретичний і практичний іспити на право керування транспортними засобами категорії D1.

Право на керування транспортними засобами категорії D надається особам, які мають посвідчення водія категорій B, C1, C, D1 або кількох з них, та навички керування транспортними засобами відповідної категорії більше трьох років протягом останнього часу, пройшли перепідготовку за встановленими програмами та склали в ТСЦ МВС теоретичний і практичний іспити на право керування транспортними засобами категорії D.

До періоду часу, зазначеного в абзацах першому - третьому цього пункту, не враховується час, протягом якого особа позбавлена права на керування транспортними засобами.

4. Для відкриття нижчої категорії транспортного засобу водій повинен закінчити в закладі 20-годинний курс навчання з практичного керування відповідним транспортним засобом, що підтверджується свідоцтвом.

5. Нижчими категоріями відносно інших вважаються:

D1 - відносно D;

C - відносно D1, D;

C1 - відносно C, D1, D;

B - відносно C1, C, D1, D;

A - відносно B1, B, C1, C, D1, D;

A1 - відносно A, B1, B, C1, C, D1, D.

6. Одночасне відкриття двох або більше нижчих категорій транспортних засобів можливе за умови проходження 20-годинного курсу навчання керування транспортними засобами відповідних категорій та складання практичних іспитів за кожною з категорій, що відкриваються.

7. У разі підтвердження навичок керування транспортним засобом протягом останніх 12 місяців за однією з діючих категорій, а також у разі відкриття нижчої категорії транспортних засобів упродовж року після отримання посвідчення водія вперше або після відкриття в указаний період іншої категорії відкриття нижчих категорій транспортних засобів здійснюється після складання особою практичного іспиту.

Якщо особа не керувала транспортним засобом протягом останніх 12 місяців, відкриття нижчої категорії транспортних засобів здійснюється після складання теоретичного і практичного іспитів.

8. У разі якщо особа під час теоретичного іспиту не підтвердила знання [ПДР](#), посвідчення водія повертається такій особі після успішного складання повторного іспиту, що призначається не раніше ніж через п'ять днів.

9. У разі видачі посвідчення водія з отриманням права на керування транспортними засобами нижчої або іншої категорії раніше видане посвідчення водія підлягає обміну, а в новому посвідченні для підтвердження стажу керування в графі "Особливі відмітки" зазначаються відомості про посвідчення водія, що обмінюється.

VIII. Видача посвідчення водія замість утраченого або викраденого

1. Про втрату посвідчення водія, у тому числі виданого вперше, особа повідомляє ТСЦ МВС, а в разі його викрадення - територіальному органу Національної поліції України.

2. Інформація про втрачене або викрадене посвідчення водія вноситься до ЄДР МВС, після чого таке посвідчення водія вважається недійсним.

Знайдене посвідчення водія, замість якого видано нове, вважається недійсним та передається до ТСЦ МВС для знищення.

3. Видача посвідчення водія замість втраченого або викраденого здійснюється за заявою особи.

4. У разі втрати посвідчення водія до заяви додаються документи, визначені підпунктами 1 - 3 пункту 9 розділу I цієї Інструкції.

5. У разі викрадення посвідчення водія, крім документів, визначених підпунктами 1 - 3 пункту 9 розділу I цієї Інструкції, до заяви додається документ, що підтверджує подання заяви (повідомлення) про кримінальні правопорушення та інші події до органу (підрозділу) Національної поліції України відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 08 лютого 2019 року [№ 100](#) "Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 березня 2019 року за № 223/33194.

6. Замість втраченого або викраденого посвідчення водія уповноважений працівник ТСЦ МВС після перевірки факту видачі раніше такого посвідчення водія особі, яка заявила про його втрату або викрадення, оформлює та видає нове посвідчення водія.

7. Оформлення та видача нового посвідчення водія замість втраченого або викраденого здійснюється без складання іспитів.

8. У разі звернення власника втраченого або викраденого посвідчення водія, отриманого вперше, до закінчення строку його дії ТСЦ МВС видає нове посвідчення, яке вважається таким, що видане вперше, із зазначенням строку дії втраченого або викраденого посвідчення.

У разі звернення до ТСЦ МВС особи у зв'язку із втратою або викраденням посвідчення водія, отриманого вперше, після закінчення строку його дії, нове посвідчення водія видається з урахуванням вимог розділу IX цієї Інструкції.

9. Інформація про втрачене або викрадене посвідчення водія вноситься до ЄДР МВС, після чого таке посвідчення водія вважається недійсним.

Знайдене посвідчення водія, замість якого видано нове, підлягає здачі до ТСЦ МВС для знищення.

IX. Обмін посвідчення водія

1. Посвідчення водія, у тому числі видане вперше, може бути обміняне:

у зв'язку із закінченням строку дії;

у разі непридатності його для подальшого користування (зіпсоване, записи не читаються тощо);

у разі зміни персональних даних особи (прізвище, ім'я, по батькові, стать);

за бажанням особи (з метою уточнення персональних даних, продубльованих літерами латинського алфавіту, зміни відцифрованого образу обличчя особи тощо).

2. Обмін посвідчення водія здійснюється за заявою особи. До заяви додаються документи, визначені підпунктами 1 - 4 та підпунктом 6 (у разі зміни персональних даних особи) пункту 9 розділу I цієї Інструкції.

3. Обмін посвідчення водія, у тому числі виданого вперше, проводиться без складання іспитів, крім випадків, передбачених абзацом другим пункту 6 цього розділу.

4. Під час обміну посвідчення водія, виданого вперше, до закінчення строку його дії особі видається нове посвідчення, яке вважається таким, що видане вперше, із зазначенням дати закінчення строку дії посвідчення, що підлягає обміну. Дворічний строк дії посвідчення водія, яке особа отримала вперше, обраховується з дати, зазначеної у графі 4а посвідчення водія.

5. Під час обміну посвідчення водія, виданого вперше, після закінчення строку його дії уповноважений працівник ТСЦ МВС перевіряє відомості про застосування адміністративних стягнень або кримінальних покарань у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, учинених особою протягом двох років.

Результат такої перевірки фіксується в заяві та засвідчується підписом уповноваженого працівника ТСЦ МВС, який її проводив.

У разі встановлення факту застосування адміністративних стягнень або кримінальних покарань у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху матеріали перевірки долучаються до заяви.

6. Обмін посвідчення водія, виданого вперше, після закінчення строку його дії проводиться без складання іспитів за умови невчинення особою протягом двох років з дати видачі посвідчення водія вперше адміністративних правопорушень чи кримінального правопорушення, передбаченого [статтею 286](#) Кримінального кодексу України, або вчинення не більше двох адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У разі вчинення особою протягом двох років з дати видачі посвідчення водія вперше трьох і більше адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху або визнання особи винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого [статтею 286](#) Кримінального кодексу України, без застосування до неї позбавлення права на керування транспортними засобами обмін такого посвідчення здійснюється із

складанням теоретичного і практичного іспитів за вищою категорією транспортного засобу, зазначеного в посвідченні водія.

7. Посвідчення водія, видане до набрання чинності Законом України від 24 вересня 2008 року [№ 586-VI](#) "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху", може бути обміняне на нове на умовах проведення обміну, визначених цим розділом.

При цьому в новому посвідченні водія зазначаються категорії:

A1, A - відповідають категорії A;

B1, B - відповідають категорії B;

C1, C - відповідають категорії C;

D1, D - відповідають категорії D;

BE - відповідає категоріям B і E;

C1E, CE - відповідають категоріям C і E;

D1E, DE - відповідають категоріям D і E;

T - відповідає категорії Трамвай, Тролейбус.

8. Після внесення інформації про посвідчення водія, яке обміняне на нове, до ЄДР МВС таке посвідчення водія вважається недійсним та долучається до документів, які стали підставою для його обміну.

У разі надходження до ТСЦ МВС посвідчень водія, що отримані в Україні та обміняні в іноземних державах, інформація про їх обмін за кордоном вноситься до ЄДР МВС, після чого такі посвідчення водія вважаються недійсними.

Х. Обмін посвідчення водія, виданого іноземною державою

1. Обмін посвідчення водія, виданого іноземною державою, здійснюється за умови подання особою, яка постійно проживає на території України, до ТСЦ МВС документів, визначених підпунктами 1 - 4, 6 пункту 9 розділу I цієї Інструкції.

2. Для обміну посвідчення водія особа, крім документів, визначених пунктом 1 цього розділу, подає до ТСЦ МВС документ, виданий компетентним органом іноземної держави, дипломатичним представництвом чи консульською установою іноземної держави в Україні (далі - компетентний

орган іноземної держави), що підтверджує факт видачі такого посвідчення водія та відсутність відомостей про позбавлення права на керування транспортними засобами або тимчасове обмеження в цьому праві.

3. Посвідчення водія, видане компетентними органами іноземної держави, має бути перекладене на державну мову та засвідчене в установленому законодавством порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами.

4. Особі, яка тимчасово перебуває на території України, обмін її посвідчення водія, виданого іноземною державою, на національне посвідчення водія, а також видача їй національного посвідчення водія замість утраченого у зв'язку з крадіжкою, стихійним лихом, іншими непередбачуваними обставинами посвідчення водія іноземної держави не проводяться.

5. Посвідчення водія, що належить особі, яка переїжджає на постійне місце проживання в Україну, дійсне на території України протягом 60 днів з дати видачі органами та підрозділами Державної міграційної служби України документів на постійне проживання в Україні і після цього підлягає обміну. Обмін такого посвідчення проводиться після проходження особою медичного огляду та складання теоретичного і практичного іспитів.

6. Видані громадянам України за кордоном міжнародні посвідчення та посвідчення водія іноземної держави, які відповідають вимогам [Конвенції про дорожній рух 1968 року](#), підлягають обміну на національне посвідчення водія без складання теоретичного і практичного іспитів, за умови, що зазначені громадяни України постійно проживають на території України.

7. Видані громадянам України за кордоном міжнародні посвідчення та посвідчення водія іноземної держави, які не відповідають вимогам [Конвенції про дорожній рух 1968 року](#), підлягають обміну на національне посвідчення водія за умови, що зазначені громадяни України постійно проживають на території України, із складанням теоретичного і практичного іспитів.

8. Обмін посвідчення водія іноземної держави, з якою укладено міжнародний договір про взаємне визнання та обмін посвідчень водія, здійснюється відповідно до умов, визначених міжнародним договором.

9. Громадяни України, які втратили посвідчення водія іноземної держави, отримують посвідчення водія за умови підтвердження інформації про видачу посвідчення водія іноземної держави, що надійшла від компетентних органів іноземних держав, з інформацією про заміну посвідчення водія на посвідчення водія цих держав за умови, що зазначені громадяни України постійно проживають на території України.

10. За результатами обміну посвідчення водія іноземної держави ТСЦ МВС через РСЦ МВС надсилає до компетентного органу іноземної держави, в якій було видано посвідчення водія, посвідчення водія, яке було обмінане.

У разі надходження відповіді компетентного органу іноземної держави, що спростовує видачу посвідчення водія іноземної держави, яке підлягало обміну, ТСЦ МВС здійснює анулювання виданого посвідчення водія та інформує орган (підрозділ) Національної поліції України.

11. Співробітникам іноземних дипломатичних представництв та консульських установ, представництв міжнародних організацій в Україні та членам сімей персоналу, акредитованим у встановленому порядку Міністерством закордонних справ України, які не є резидентами України, якщо вони мають дійсні посвідчення водія іноземної держави (за умови, що країна їх постійного проживання є договірною стороною [Конвенції про дорожній рух 1968 року](#)) або міжнародні посвідчення водія, посвідчення водія видається без проходження ними медичного огляду і складання іспитів на строк дійсності акредитаційної картки за умови подання:

1) акредитаційної картки (дипломатичної, консульської або службової), виданої відповідно до [Положення про акредитацію співробітників дипломатичних і консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх представництв, інших іноземних організацій](#), затвердженого наказом Міністерства закордонних справ України від 13 січня 2003 року № 11, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 січня 2003 року за № 62/7383;

2) посвідчення водія, виданого компетентними органами іноземної держави.

XI. Видача або обмін міжнародного посвідчення водія

1. Міжнародне посвідчення водія видається ТСЦ МВС на три роки, але не більше строку дії національного посвідчення водія.

2. Видача або обмін міжнародного посвідчення водія здійснюється за заявою про видачу або обмін міжнародного посвідчення водія згідно з формою, наведеною в додатку 4 до цієї Інструкції, та подання до ТСЦ МВС:

1) копії національного посвідчення водія та пред'явлення оригіналу цього посвідчення, паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон;

2) фотокартки розміром 3,5 × 4,5 сантиметра на матовому папері.

Після перевірки поданих документів уповноважений працівник ТСЦ МВС повертає заявнику оригінали національного посвідчення водія, паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

3. Співробітникам іноземних дипломатичних представництв та консульських установ, представництв міжнародних організацій в Україні та членам сімей персоналу, акредитованим у встановленому порядку Міністерством закордонних справ України, які не є резидентами України, якщо вони мають дійсне національне посвідчення водія України, міжнародне посвідчення водія видається за умови подання до ТСЦ МВС:

1) копії національного посвідчення водія та пред'явлення оригіналу цього посвідчення;

2) акредитаційної картки;

3) фотокартки розміром $3,5 \times 4,5$ сантиметра на матовому папері.

4. Міжнародне посвідчення водія в разі пошкодження підлягає обміну, у разі його втрати чи викрадення видається нове.

У разі пошкодження міжнародного посвідчення водія до ТСЦ МВС разом з документами, зазначеними в пункті 3 цього розділу, подається пошкоджене міжнародне посвідчення водія.

5. Під час оформлення міжнародного посвідчення водія уповноважений працівник ТСЦ МВС проводить перевірку поданих документів.

Якщо під час перевірки встановлено, що особа, яка бажає отримати (обміняти) міжнародне посвідчення водія, перебуває в розшуку або подане нею національне посвідчення має ознаки підробки, уповноважений працівник ТСЦ МВС інформує територіальний орган Національної поліції України про виявлені факти.

6. У видачі або обміні міжнародного посвідчення водія відмовляється в разі:

позбавлення права на керування транспортним засобом або тимчасового обмеження в такому праві;

перебування особи в розшуку;

установлення факту підробки національного посвідчення водія;

закінчення строку дії національного посвідчення водія на дату отримання міжнародного посвідчення водія;

невідповідності персональних даних заявника, у тому числі зазначених у поданих ним документах, наявній інформації про нього.

7. Видача або обмін міжнародного посвідчення водія здійснюється без складання іспитів у ТСЦ МВС, який прийняв документи для його оформлення (у тому числі для видачі нового замість втраченого або викраденого).

8. Міжнародне посвідчення водія видається безпосередньо особі під особистий підпис у заяві. Посвідчення водія, на підставі якого видано міжнародне, не вилучається.

ХІІ. Повернення посвідчення водія особі після закінчення строку позбавлення права на керування транспортними засобами

1. Позбавлення водіїв права на керування транспортними засобами здійснюється відповідно до законодавства.

Рішення суду про позбавлення права на керування транспортними засобами протягом трьох робочих днів з дати його отримання/винесення та вилучене посвідчення водія надсилається посадовою особою Національної поліції України до ТСЦ МВС за місцем проживання особи, зазначеним у рішенні суду.

Відомості про позбавлення особи права на керування транспортними засобами протягом п'яти робочих днів з дати отримання від органів (підрозділів) Національної поліції України рішення суду про позбавлення права на керування транспортними засобами вносяться уповноваженим працівником ТСЦ МВС до ЄДР МВС.

2. Вилучене посвідчення водія особи, позбавленої права на керування транспортними засобами (разом із копією рішення суду), зберігаються в ТСЦ МВС за місцем проживання особи, зазначеної у цьому рішенні.

3. Для повернення посвідчення водія після закінчення строку позбавлення права на керування транспортними засобами особа подає до ТСЦ МВС, в якому зберігається посвідчення водія, документи, визначені підпунктами 1 - 3 пункту 9 розділу І цієї Інструкції.

4. Особа, яка змінила місце проживання протягом строку позбавлення права на керування транспортними засобами, може подати до ТСЦ МВС за своїм місцем проживання заяву в довільній формі щодо передачі посвідчення водія та матеріалів, що стали підставою для позбавлення такої особи права на керування транспортними засобами, з ТСЦ МВС, в якому вони зберігаються.

У цьому разі ТСЦ МВС, до якого подано заяву, надсилає до ТСЦ МВС, в якому зберігається посвідчення водія, листа щодо його передачі та повернення особі згідно з вимогами цього розділу.

5. У разі подання особою для повернення посвідчення водія медичної довідки про те, що її визнано непридатною до керування транспортним засобом тої категорії, яка була відкрита раніше, посвідчення водія такій особі не повертається. Особа отримує нове посвідчення водія з урахуванням вимог, установлених пунктом 7 розділу I цієї Інструкції, із складанням теоретичного і практичного іспитів за кожною категорією транспортних засобів, до керування якими особу визнано придатною.

Відновлення виключеної категорії транспортного засобу здійснюється шляхом видачі нового посвідчення водія в разі подання особою медичної довідки із записом "придатний" навпроти відповідної категорії транспортного засобу у графі "Відмітка про придатність" із складанням теоретичного і практичного іспитів за категорією транспортного засобу, що відновлюється.

6. Повернення посвідчень водія особам, позбавленим права на керування транспортними засобами (крім осіб, позбавлених права на керування транспортними засобами за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого [частиною третьою](#) статті 126 Кодексу України про адміністративні правопорушення), здійснюється після складання теоретичного і практичного іспитів на право керування транспортними засобами всіх категорій, зазначених у посвідченні водія, що повертається.

7. Особам, позбавленим права на керування транспортними засобами за керування такими засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, посвідчення водія повертається після обов'язкового проходження позачергового медичного огляду та складання теоретичного і практичного іспитів з урахуванням вимог пункту 6 цього розділу.

8. Повернення посвідчення водія (у тому числі отриманого вперше) особам, позбавленим права на керування транспортними засобами за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого [частиною третьою](#) статті 126 Кодексу України про адміністративні правопорушення, здійснюється після закінчення строку позбавлення такого права, без складання іспитів.

9. Посвідчення водія, які надійшли з іноземних держав з повідомленням інформації щодо їх вилучення у зв'язку з порушенням [ПДР](#) та позбавленням права на керування транспортними засобами, повертаються особі в день її звернення до ТСЦ МВС без складання іспитів.

10. На підставі рішення або ухвали апеляційного суду про скасування рішення суду першої інстанції про позбавлення особи права на керування

транспортними засобами, посвідчення водія повертається особі в день її звернення до ТСЦ МВС без складання іспитів.

11. Якщо посвідчення водія, яке вилучене в особи у зв'язку з позбавленням права на керування транспортними засобами, на дату її звернення до ТСЦ МВС знищено, втрачено або визнано недійсним у зв'язку із закінченням строку дії, такій особі видається нове посвідчення водія після складання теоретичного і практичного іспитів, крім випадків передбачених пунктами 8 - 10 цього розділу.

Повернення особі посвідчення водія або видача нового здійснюється під її особистий підпис у заяві після пред'явлення документа, що її посвідчує.

12. Повернення посвідчення водія, отриманого вперше, особі, позбавленій права на керування транспортними засобами (крім осіб, позбавлених права на керування транспортними засобами за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого [частиною третьою](#) статті 126 Кодексу України про адміністративні правопорушення), не здійснюється. Після набрання чинності рішенням суду про позбавлення особи права на керування транспортними засобами посвідчення водія вважається недійсним, підлягає вилученню та передається в установленому порядку для знищення до ТСЦ МВС за місцем проживання такої особи.

Для отримання права на керування транспортними засобами така особа після закінчення строку, на який її позбавлено такого права, проходить позачерговий медичний огляд, повторну підготовку в закладі та складає теоретичний і практичний іспити в ТСЦ МВС, після чого отримує посвідчення водія, яке вважається отриманим вперше.

ХІІІ. Анулювання посвідчення водія

1. Підставою для анулювання посвідчення водія є:

установлення факту оформлення та видачі посвідчення водія з порушенням вимог цієї Інструкції;

установлення факту оформлення та видачі посвідчення водія на підставі підроблених чи фіктивних документів;

установлення факту внесення до ЄДР МВС фіктивних відомостей про проходження особою підготовки, перепідготовки або підвищення кваліфікації водіїв;

позбавлення особи, що отримала посвідчення водія вперше, права на керування транспортними засобами в установленому законодавством порядку.

2. У разі встановлення факту оформлення та видачі посвідчення водія з порушенням вимог цієї Інструкції чи інших нормативно-правових актів або на підставі підроблених чи фіктивних документів (відомостей) РСЦ МВС проводить службове розслідування щодо виявлених порушень. За результатами службового розслідування складається висновок про анулювання посвідчення водія.

3. У разі встановлення фактів, визначених абзацами третім та четвертим пункту 1 цього розділу, уповноважені працівники ТСЦ МВС негайно інформують територіальні органи (підрозділи) Національної поліції України.

4. Інформація про анулювання посвідчення водія вноситься до ЄДР МВС.

5. Анульоване посвідчення водія підлягає здачі до ТСЦ МВС для його знищення в порядку, визначеному розділом XIV цієї Інструкції.

XIV. Облік, зберігання і знищення посвідчень водія та інших матеріалів

1. Облік надходження і витрачання в ТСЦ МВС бланків посвідчень водія ведеться в електронному вигляді за допомогою програмних засобів ЄДР МВС.

За допомогою програмних засобів ЄДР МВС роздруковуються реєстри посвідчень водія згідно з формою, наведеною в додатку 5 до цієї Інструкції, реєстри міжнародних посвідчень водія згідно з формою, наведеною в додатку 6 до цієї Інструкції, та реєстри посвідчень водія осіб, які позбавлені права на керування транспортними засобами згідно з формою, наведеною в додатку 7 до цієї Інструкції.

2. Посвідчення водія, які, за даними ЄДР МВС, недійсні; вилучені в осіб, яким заборонено керувати транспортними засобами за висновком медичної комісії; надійшли з консульських відділів (відділень) іноземних держав з інформацією про їх заміну на посвідчення водія цих держав; посвідчення водія, замість яких видано нові; незатребувані протягом року з дати видачі посвідчення водія, а також посвідчення водія, для повернення яких власники протягом трьох років після закінчення строку позбавлення їх права на керування транспортними засобами не звернулися до ТСЦ МВС, знищуються способом, що виключає їх повторне використання з оформленням акта про знищення списаних посвідчень водія згідно з формою, наведеною в додатку 8 до цієї Інструкції, який формується на підставі щомісячних актів списання посвідчень водія згідно з формою, наведеною в додатку 9 до цієї Інструкції.

3. Реєстри та справи з матеріалами, які стали підставою для видачі й обміну посвідчень водія та інших документів, що пов'язані з екзаменаційною діяльністю, нумеруються, прошиваються і скріплюються печаткою ТСЦ МВС

із зазначенням порядкового номера з номенклатури справ структурного підрозділу.

4. Посвідчення водія, які виготовлені з паперу, підшиваються до матеріалів, що стали підставою для їх обміну, із проставленням на них штампа "Анульовано".

Посвідчення водія, які виготовлені з паперу та ламіновані, а також посвідчення водія, які виготовлені з полімерного матеріалу, підшиваються до матеріалів, що стали підставою для їх обміну, та анулюються шляхом, що унеможливило їх подальше використання.

5. Документи, які стали підставою для видачі, обміну (у тому числі через електронний кабінет водія) або повернення посвідчень водія (заяви, посвідчення водія, документи, що підтверджують оплату послуг тощо), підшиваються в окремі справи і зберігаються три роки.

Реєстри посвідчень водія зберігаються тридцять років, реєстри осіб, які позбавлені права на керування транспортними засобами - десять років, реєстри міжнародних посвідчень водія - три роки.

6. Списки навчальних груп, протоколи екзаменаційних комісій, книги обліку і видачі посвідчень водія осіб, позбавлених права на керування транспортними засобами, книги видачі посвідчень водія, які сформовані до набрання чинності цією Інструкцією, зберігаються в ТСЦ МВС до закінчення строку їх зберігання.

7. Організація та контроль за діловодством, що здійснюється у зв'язку з прийманням іспитів, видачею, обміном, зберіганням, поверненням, знищенням посвідчень водія та інших матеріалів, покладається на керівника ТСЦ МВС або особу, яка виконує його обов'язки.

{Інструкція в редакції Наказу Міністерства внутрішніх справ [№ 408 від 22.05.2020](#)}

Начальник департаменту
Державтоінспекції МВС
генерал-майор міліції

С.Г. Коломієць

Додаток 1
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі

посвідчень водія
(пункт 11 розділу I)

ЗАЯВА

про видачу, обмін або повернення посвідчення водія

Додаток 2
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 11 розділу I)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Додаток 3
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 15 розділу I)

ЗАЯВА

про обмін або отримання посвідчення водія замість втраченого або
викраденого

Додаток 4
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 2 розділу XI)

ЗАЯВА

про видачу або обмін міжнародного посвідчення водія

Додаток 5
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 1 розділу XIV)

РЕЄСТР
посвідчень водія

з _____
(серія, номер)

по _____
(серія, номер)

Прізвище	Ім'я	По батькові	Дата народження	Місце народження	Реєстрація місця проживання	Дата видачі	
Назва закладу		Документ про проходження підготовки та перепідготовки		Дата видачі документа про проходження підготовки та перепідготовки		Категорія	Посвідчення водія

Додаток 6
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі

посвідчень водія
(пункт 1 розділу XIV)

[РЕЄСТР](#)

міжнародних посвідчень водія

Додаток 7
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 1 розділу XIV)

[РЕЄСТР](#)

посвідчень водія осіб, які позбавлені права на керування транспортними
засобами

Додаток 8
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 2 розділу XIV)

[АКТ](#)

про знищення списаних посвідчень водія

Додаток 9
до Інструкції про порядок
приймання
іспитів для отримання права
керування
транспортними засобами та видачі
посвідчень водія
(пункт 2 розділу XIV)

[АКТ](#)

списання посвідчень водія

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0074-10#Text>